

Nowotwory złośliwe w Wielkopolsce w latach 2023 - 2026

WIELKOPOLSKIE CENTRUM ONKOLOGII
im. Marii Skłodowskiej-Curie

wielkopolskie centrum onkologii

Poznań 2026

Autor:

dr n. med. i n. o zdr. Maciej Trojanowski

Dane przygotowane przez Zespół:

mgr Jan Dorogusz

mgr Anna Kubiak

mgr Marta Łyjak

mgr Sylwia Łagoda-Bulczyńska

mgr Michał Nocek

mgr Renata Śledzińska

mgr Łukasz Taraszkiewicz

mgr Patryk Włodarczyk

Wielkopolskie Biuro Rejestracji Nowotworów składa serdeczne podziękowania Dyrekcji Wielkopolskiego Centrum Onkologii za zaangażowanie i wkład merytoryczny w rozwój statystyk dotyczących epidemiologii nowotworów złośliwych w Wielkopolsce.

The Greater Poland Cancer Registry wishes to thank the Management of the Greater Poland Cancer Centre for their commitment and essential contribution to the development of statistics regarding cancer epidemiology in the region of Greater Poland.

Nowotwory złośliwe w Wielkopolsce – analiza dla lat 2010-2023 i prognozy na 2026 rok

Wielkopolskie Centrum Onkologii odpowiada w ramach systemu Krajowego Rejestru Nowotworów za nadzór epidemiologiczny w onkologii w Wielkopolsce. Niniejsza publikacja prezentuje dane dotyczące zachorowań na nowotwory złośliwe za rok 2023 oraz prognozy na lata 2024–2026. Poniższe wyniki, umożliwiają ocenę wpływu pierwszych, krótkoterminowych efektów pandemii COVID-19 na zapadalność na nowotwory złośliwe, a także uwzględniają zmiany demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa. Dane te należą do kategorii Real World Data, co oznacza, że w pełni odzwierciedlają opisywaną sytuację.

Wyniki wyrażono w liczbach bezwzględnych, które są najwłaściwszym sposobem przekazywania informacji w tym zakresie zarówno dla społeczeństwa, klinicystów, jak i ekspertów z dziedziny ochrony zdrowia. Znajomość liczby nowych przypadków zachorowań pozwala skutecznie planować działania w obszarze polityki zdrowotnej, zarówno w zakresie profilaktyki, diagnostyki, leczenia, jak i opieki nad pacjentami po zakończonej terapii.

W aktualnej edycji za dane rzeczywiste przyjęto lata 2010–2023, natomiast wartości dla lat 2024 - 2026 należy interpretować jako prognozę.

Starzenie się społeczeństwa a wzrost zachorowalności na nowotwory

Jednym z kluczowych czynników wpływających na zapadalność na nowotwory jest starzenie się społeczeństwa. W Polsce udział osób w wieku 65 lat i więcej wzrośnie z około 18% w roku 2020 do prognozowanych 22% w roku 2030. Szacuje się, że w Wielkopolsce w 2020 roku grupa ta stanowiła około 17% mieszkańców regionu, a do roku 2030 może osiągnąć poziom 21–22%. Starzenie się populacji w Wielkopolsce będzie miało istotny wpływ na zwiększenie liczby przypadków nowotworów złośliwych, co wymaga od regionalnych instytucji ochrony zdrowia jeszcze większego zaangażowania w planowanie i wdrażanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i terapeutycznych, dostosowanych do specyficznych potrzeb tej grupy wiekowej. Proces ten jest konsekwencją zarówno wydłużania średniej długości życia, jak i niskiego wskaźnika dzietności, co skutkuje systematycznym zwiększaniem się odsetka osób starszych w populacji.

Nowotwory złośliwe ogółem (ICD10: C00-D09)

1. Liczba nowych przypadków nowotworów złośliwych w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce odnotowano **18 370 nowych przypadków nowotworów złośliwych**, w tym:

- **9 142 u mężczyzn,**
- **9 228 u kobiet.**

Na poziom obserwowanej liczby przypadków w latach 2020-2023 wpływały głównie zaburzenia diagnostyki w okresie pandemii COVID-19. Po spadku obserwowanym w 2020 roku, dane dla roku 2023 wskazują już nie tylko na odrobienie strat diagnostycznych, ale na wejście na poziom wyższy niż przed pandemią pod względem liczby nowych chorych. W porównaniu z 2019 rokiem oznacza to wzrost o 704 przypadki, czyli o 4,0%.

2. Trend wzrostowy i wpływ starzenia się społeczeństwa

Przed pandemią w Wielkopolsce obserwowano systematyczny **2,5% średnioroczny wzrost liczby zachorowań**, co było głównie związane z procesem starzenia się populacji. Pandemia chwilowo zaburzyła ten trend, jednak najnowsze dane i prognozy na lata 2024 - 2026 wskazują na jego stopniowe odbudowywanie.

- **Liczba zachorowań ogółem:** 17 666 (2019) → 15 252 (2020) → 17 514 (2022) → **18 370 (2023)**
Wniosek: w 2023 r. liczba nowych przypadków **nie tylko wróciła** do poziomu z 2019 r., ale go **przekroczyła (+704; +4,0% vs 2019)**.
- **Kobiety:** 8 711 (2019) → 7 683 (2020) → **8 800 (2022)** → 9 228 (2023)
Wniosek: u kobiet powrót do poziomu sprzed pandemii nastąpił **już w 2022 r.**, a w 2023 r. liczba rozpoznań była **o 5,9% wyższa** niż w 2019.
- **Mężczyźni:** 8 955 (2019) → 7 569 (2020) → 8 714 (2022) → **9 142 (2023)**
Wniosek: u mężczyzn spadek w 2020 r. był większy (-15,5%), a powrót do poziomu 2019 nastąpił **dopiero w 2023 r. (+2,1% vs 2019)**.

Jednocześnie powrót do liczby zachorowań nie był równomierny jeżeli weźmiemy pod uwagę konkretne typy i lokalizacje nowotworów złośliwych. Przykładowo, w 2023 r. liczba rozpoznań dla raka piersi i prostaty była już wyraźnie wyższa niż w 2019 r., natomiast w raku płuca oraz w nowotworach jelita grubego poziom z 2023 roku pozostawał jeszcze poniżej obserwowanego w roku 2019 r.

3. Prognozy na lata 2024–2026

W 2023 roku zarejestrowano **18 370** nowych rozpoznań nowotworów złośliwych w Wielkopolsce. Prognoza na 2026 rok wynosi **19 600** – to wzrost o **1 230 przypadków** względem 2023 (ok. **+6,7%**).

Dane dla roku 2026 w odniesieniu do 2019 roku (ostatni rok sprzed pandemii):

- **ogółem:** 17 666 (2019) → **19 600 (2026)**, czyli **+1 934 przypadki (+10,9%) vs 2019**,
- **kobiety:** 8 711 (2019) → **9 666 (2026)**, czyli **+955 (+11,0%) vs 2019**,

- **mężczyźni: 8 955 (2019) → 9 934 (2026), czyli +979 (+10,9%) vs 2019.**

4. Wyrównanie się liczby przypadków u mężczyzn i kobiet

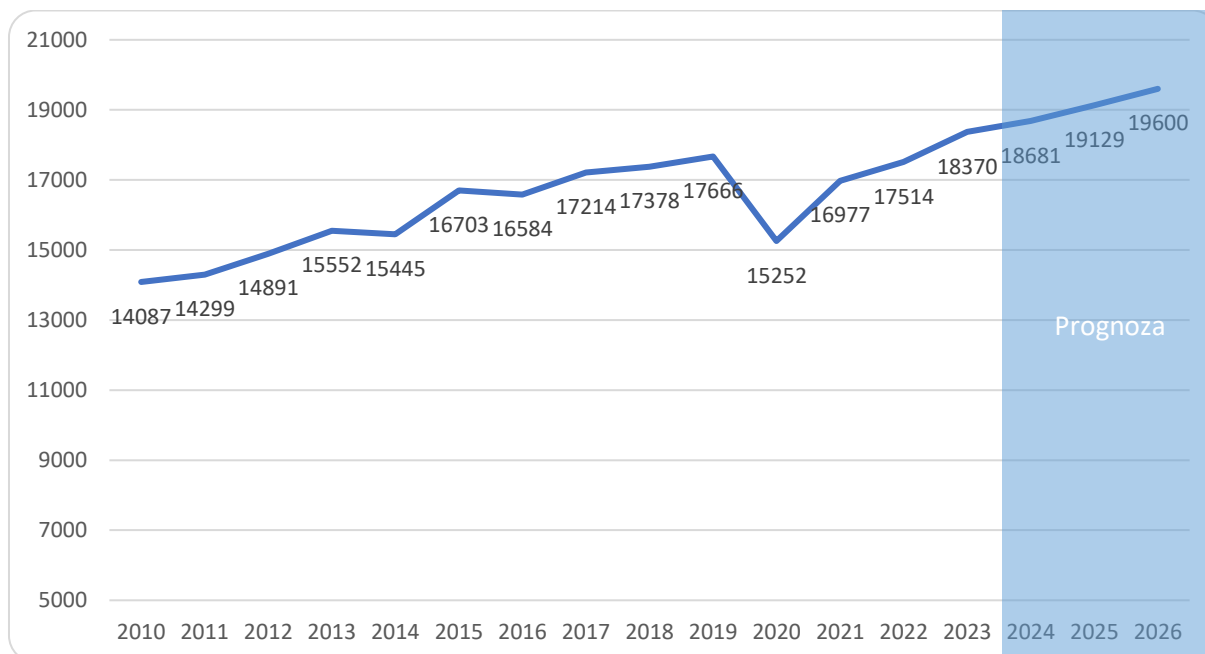
Prognoza potwierdza również zmianę w strukturze zachorowań według płci: **od 2024 roku więcej rozpoznań rejestrowanych jest u mężczyzn niż u kobiet.** W 2026 roku przewidywana liczba nowych rozpoznań to **9 934 u mężczyzn i 9 666 u kobiet.** Oznacza to powrót do sytuacji obserwowanej w ostatnich latach przed pandemią COVID-19. Ma to miejsce pomimo większego wpływu pandemii na mężczyzn zarówno pod kątem liczby nadmiarowych zgonów, jak i spadku liczby nowych zachorowań na nowotwory złośliwe w roku 2020.

5. Podsumowanie

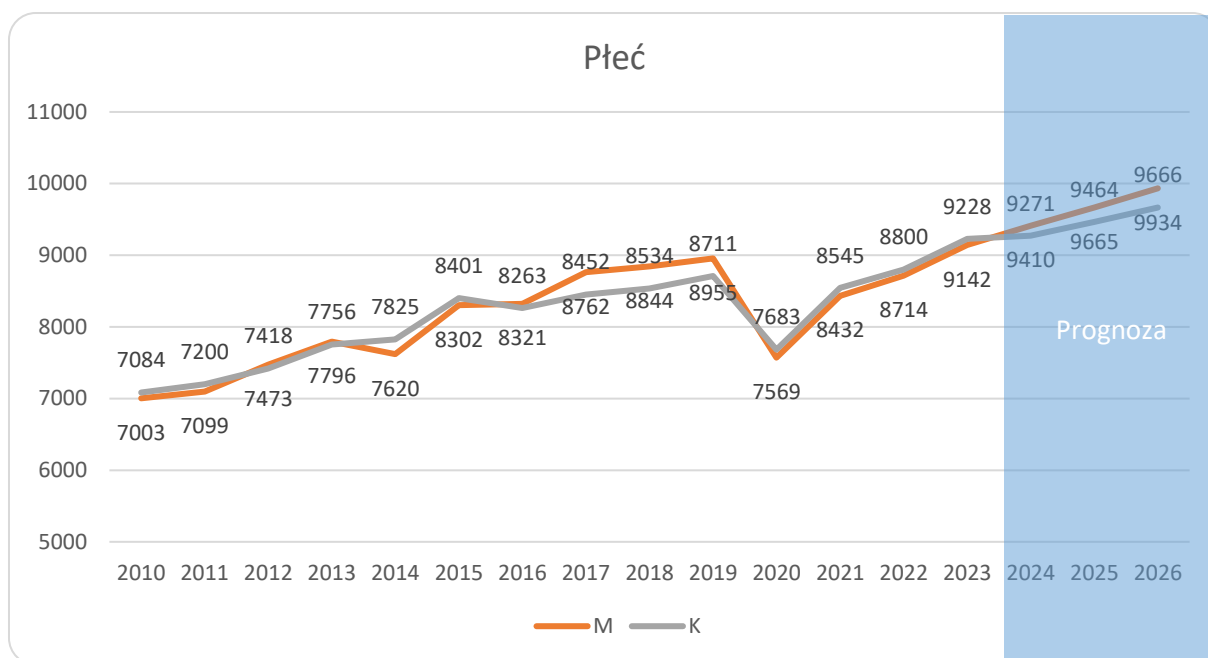
Dane rzeczywiste dla roku 2023, wskazują na przekroczenie liczby nowych rozpoznań nowotworów złośliwych o 4,0% w stosunku do ostatniego roku przed pandemią COVID-19. W porównaniu do zeszłorocznych prognoz w oparciu o dane 2010-2022 zjawisko to wystąpiło o rok szybciej niż prognozowano. Starzenie się społeczeństwa oraz zmieniające się wzorce epidemiologiczne sugerują konieczność dalszego monitorowania trendów i dostosowywania strategii zdrowotnych. Szczególną uwagę warto zwrócić na równoważenie liczby przypadków między mężczyznami a kobietami, co nie było obserwowane przez ponad dekadę.

Prognoza na lata 2024–2026 wskazuje na utrzymanie wzrostowego trendu liczby nowych rozpoznań w regionie.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 1 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe w Wielkopolsce

Rysunek 2 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe w Wielkopolsce w podziale na płeć

Nowotwory złośliwe ogółem (ICD10: C00-D09) – struktura zachorowań

Analiza rankingów wskazuje, że kolejność dla najczęstszych nowotworów złośliwych w Wielkopolsce pozostaje podobna tj. zmienia się jedynie ich kolejność i udział procentowy w ogólnej liczbie nowych przypadków.

Na podstawie danych dotyczących zmian w strukturze zachorowań na nowotwory w latach 2024–2026, można jednak zauważyć kilka interesujących trendów i zjawisk:

1. Dominacja nowotworów piersi (C50, D05) u kobiet oraz nowotworów gruczołu krokowego (C61) u mężczyzn

- Kobiety: Nowotwory piersi (C50, D05) niezmiennie zajmują pierwsze miejsce wśród kobiet, z niewielkim, ale stałym wzrostem liczby przypadków (z 2 499 w 2023 roku do 2 650 w 2026 roku). Stanowią one ponad 27% wszystkich zachorowań wśród kobiet, 3-krotnie przewyższając kolejne rozpoznanie, którym jest rak jelita grubego (ok. 9,0%).
- Mężczyźni: Nowotwory gruczołu krokowego (C61) pozostają najczęstszym nowotworem wśród mężczyzn, z wyraźnym wzrostem liczby przypadków (z 2 057 w 2023 roku do 2 486 w 2026 roku). Ich udział w ogólnej liczbie nowotworów u mężczyzn w 2026 roku wyniesie 25%, przekraczając 2 000 nowych rozpoznań w 2023 roku.

2. Stała obecność na wysokich pozycjach nowotworów układu oddechowego i pokarmowego

Nowotwory oskrzela i płuca oraz nowotwory jelita grubego i odbytnicy pozostają w ścisłej czołówce zarówno ogółem, jak i u obu płci. U mężczyzn utrzymują 2.–3. pozycję, a wśród kobiet należą do najważniejszych lokalizacji po raku piersi.

- Nowotwory płuc i oskrzeli (C33-C34): W skali ogólnej znajdują się w czołówce, choć ich liczba wzrosła nieznacznie z 1 836 w 2023 roku do 1 943 w 2026 roku. Wśród mężczyzn nowotwory te w 2026 znajdą się drugim miejscu, ale ich udział wynosi około 12%, u kobiet jest to trzecie miejsce 9%.
- Nowotwory jelita grubego i odbytu (C18-C20): Utrzymują swoją pozycję w pierwszej piątce najczęstszych nowotworów zarówno wśród obu płci, jak i osobno w grupach kobiet i mężczyzn, wykazując niewielki wzrost liczby przypadków w skali ogólnej (z 1 820 w 2023 roku do 2 014 w 2026 roku).

3. Wzrost liczby przypadków nowotworu pęcherza moczowego (C67, D09)

- Zwraca uwagę dynamiczny wzrost liczby przypadków nowotworów pęcherza moczowego (in situ i inwazyjnego) w latach 2023–2026, przekraczając w roku 2025 1 000 nowych rozpoznań (5,4%).

4. Różnice między płciami

- Kobiety są bardziej narażone na nowotwory złośliwe tarczycy (C73), a liczba zachorowań na raka płuc i oskrzeli (C33-C34) systematycznie rośnie w tej grupie.
- Mężczyźni częściej zapadają na nowotwory płuc i oskrzeli (C33-C34) oraz pęcherza moczowego (C67 i D09), co może wynikać z czynników takich jak palenie tytoniu czy narażenie na czynniki środowiskowe.

5. Interesujące zmiany w rzadszych nowotworach

- Nowotwory tarczycy (C73): Wśród kobiet odnotowano wzrost liczby przypadków w latach 2023–2026 (z 335 do 410), co może wynikać z poprawy dostępności diagnostyki oraz wzrostu populacji narażonej.

6. Wnioski

Struktura najczęstszych lokalizacji nie zmienia w analizowanym okresie, ale wzmacnia obraz postępującego wzrostu liczby rozpoznań w grupach dominujących. W kolejnych latach należy oczekiwać dalszego wzrostu obciążenia dla systemu ochrony zdrowia głównie przez raka piersi, raka prostaty, raka płuca oraz nowotwory jelita grubego.

Struktura zachorowań - 10 najczęstszych rozpoznań

1. Bez podziału na płeć

2023			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2535	13,8%
2	C61 – rak prostaty	2057	11,2%
3	C34 – rak płuca	1836	10,0%
4	C18-C20 – rak jelita grubego	1820	9,9%
5	C67;D09 – rak pęcherza	996	5,4%
6	C64 – rak nerki	603	3,3%
7	C54 – rak trzonu macicy	582	3,2%
8	C16 – rak żołądka	494	2,7%
9	C43 – czerniak złośliwy	448	2,4%
10	C25 – rak trzustki	446	2,4%

Tabela 1 Struktura zachorowań w roku 2023 dla obu płci

Prognoza 2024			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2533	13,6%
2	C61 – rak prostaty	2204	11,8%
3	C18-C20 – rak jelita grubego	1966	10,5%
4	C34 – rak płuca	1944	10,4%
5	C67;D09 – rak pęcherza	987	5,3%
6	C54 – rak trzonu macicy	581	3,1%
7	C64 – rak nerki	563	3,0%
8	C16 – rak żołądka	480	2,6%
9	C73 – rak tarczycy	475	2,5%
10	C25 – rak trzustki	466	2,5%

Tabela 2 Struktura zachorowań w roku 2024 dla obu płci (prognoza)

Prognoza 2025			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2602	13,6%
2	C61 – rak prostaty	2341	12,2%
3	C18-C20 – rak jelita grubego	1989	10,4%
4	C34 – rak płuca	1943	10,2%
5	C67;D09 – rak pęcherza	1037	5,4%
6	C54 – rak trzonu macicy	589	3,1%
7	C64 – rak nerki	569	3,0%
8	C73 – rak tarczycy	495	2,6%
9	C16 – rak żołądka	477	2,5%
10	C25 – rak trzustki	477	2,5%

Tabela 3 Struktura zachorowań w roku 2025 dla obu płci (prognoza)

Prognoza 2026			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2676	13,7%
2	C61 – rak prostaty	2486	12,7%
3	C18-C20 – rak jelita grubego	2014	10,3%
4	C34 – rak płuca	1941	9,9%
5	C67;D09 – rak pęcherza	1092	5,6%
6	C54 – rak trzonu macicy	597	3,0%
7	C64 – rak nerki	577	2,9%
8	C73 – rak tarczycy	515	2,6%
9	C25 – rak trzustki	487	2,5%
10	C43 – czerniak złośliwy	481	2,5%

Tabela 4 Struktura zachorowań w roku 2026 dla obu płci (prognoza)

2. Mężczyźni

2023			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C61 – rak gruczołu krokowego	2057	22,5%
2	C33-C34 – rak płuca	1090	11,9%
3	C18-C20 – rak jelita grubego	1000	10,9%
4	C67;D09 – rak pęcherza	757	8,3%
5	C64 – rak nerki	360	3,9%
6	C16 – rak żołądka	308	3,4%
7	C25 – rak trzustki	228	2,5%
8	C43 – czerniak złośliwy	223	2,4%
9	C62 – rak jądra	175	1,9%
10	C32 – rak krtani	139	1,5%

Tabela 5 Struktura zachorowań u mężczyzn w roku 2023

Prognoza 2024			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C61 – rak gruczołu krokowego	2204	23,4%
2	C33-C34 – rak płuca	1149	12,2%
3	C18-C20 – rak jelita grubego	1104	11,7%
4	C67;D09 – rak pęcherza	743	7,9%
5	C64 – rak nerki	343	3,6%
6	C16 – rak żołądka	305	3,2%
7	C25 – rak trzustki	240	2,6%
8	C43 – czerniak złośliwy	220	2,3%
9	C62 – rak jądra	171	1,8%
10	C32 – rak krtani	140	1,5%

Tabela 6 Struktura zachorowań u mężczyzn w roku 2024 (prognoza)

Prognoza 2025			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C61 – rak gruczołu krokowego	2341	24,2%
2	C33-C34 – rak płuca	1133	11,7%
3	C18-C20 – rak jelita grubego	1117	11,6%
4	C67;D09 – rak pęcherza	778	8,0%
5	C64 – rak nerki	347	3,6%
6	C16 – rak żołądka	302	3,1%
7	C25 – rak trzustki	246	2,5%
8	C43 – czerniak złośliwy	230	2,4%
9	C62 – rak jądra	175	1,8%
10	C32 – rak krtani	136	1,4%

Tabela 7 Struktura zachorowań u mężczyzn w roku 2025 (prognoza)

Prognoza 2026			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C61 – rak gruczołu krokowego	2486	25,0%
2	C18-C20 – rak jelita grubego	1131	11,4%
3	C33-C34 – rak płuca	1117	11,2%
4	C67;D09 – rak pęcherza	817	8,2%
5	C64 – rak nerki	352	3,5%
6	C16 – rak żołądka	299	3,0%
7	C25 – rak trzustki	251	2,5%
8	C43 – czerniak złośliwy	240	2,4%
9	C62 – rak jądra	179	1,8%
10	C32 – rak krtani	132	1,3%

Tabela 8 Struktura zachorowań u mężczyzn w roku 2026 (prognoza)

3. Kobiety

2023			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2499	27,1%
2	C18-C20 – rak jelita grubego	820	8,9%
3	C33-C34 – rak płuca	746	8,1%
4	C54 – rak trzonu macicy	582	6,3%
5	C73 – rak tarczycy	335	3,6%
6	C53;D06 – rak szyjki macicy	322	3,5%
7	C56 – rak jajnika	309	3,3%
8	C64 – rak nerki	243	2,6%
9	C67;D09 – rak pęcherza	239	2,6%
10	C43 – czerniak złośliwy	225	2,4%

Tabela 9 Struktura zachorowań u kobiet w roku 2023

Prognoza 2024			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2511	27,1%
2	C18-C20 – rak jelita grubego	862	9,3%
3	C33-C34 – rak płuca	795	8,6%
4	C54 – rak trzonu macicy	581	6,3%
5	C73 – rak tarczycy	380	4,1%
6	C56 – rak jajnika	313	3,4%
7	C53;D06 – rak szyjki macicy	299	3,2%
8	C67;D09 – rak pęcherza	244	2,6%
9	C25 – rak trzustki	226	2,4%
10	C43 – czerniak złośliwy	224	2,4%

Tabela 10 Struktura zachorowań u kobiet w roku 2024 (prognoza)

Prognoza 2025			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2579	27,3%
2	C18-C20 – rak jelita grubego	872	9,2%
3	C33-C34 – rak płuca	810	8,6%
4	C54 – rak trzonu macicy	589	6,2%
5	C73 – rak tarczycy	395	4,2%
6	C56 – rak jajnika	310	3,3%
7	C53;D06 – rak szyjki macicy	300	3,2%
8	C67;D09 – rak pęcherza	259	2,7%
9	C43 – czerniak złośliwy	232	2,5%
10	C25 – rak trzustki	231	2,4%

Tabela 11 Struktura zachorowań u kobiet w roku 2025 (prognoza)

Prognoza 2026			
L.p.	ICD-10	Liczba	%
1	C50;D05 – rak piersi	2579	27,3%
2	C18-C20 – rak jelita grubego	872	9,2%
3	C33-C34 – rak płuca	810	8,6%
4	C54 – rak trzonu macicy	589	6,2%
5	C73 – rak tarczycy	395	4,2%
6	C56 – rak jajnika	310	3,3%
7	C53;D06 – rak szyjki macicy	300	3,2%
8	C67;D09 – rak pęcherza	259	2,7%
9	C43 – czerniak złośliwy	232	2,5%
10	C25 – rak trzustki	231	2,4%

Tabela 12 Struktura zachorowań u kobiet w roku 2026 (prognoza)

Nowotwory głowy i szyi (ICD10: C00-C06; C09-C14; C30.0; C31; C32)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce zdiagnozowano 639 przypadków nowotworów głowy i szyi, co stanowiło 3% wszystkich nowotworów złośliwych w regionie. W podziale na płeć odnotowano:

- 471 przypadków u mężczyzn, co stanowiło 5% nowotworów w grupie mężczyzn,
- 168 przypadków u kobiet, co stanowiło 2% nowotworów w grupie kobiet.

Stosunek liczby zachorowań mężczyzn do kobiet wynosił w 2023 roku 2,8:1, co wskazuje na znaczną przewagę nowych zachorowań wśród mężczyzn.

2. Prognozy na 2026 rok

Według prognoz, w 2026 roku liczba nowych przypadków wzrośnie do 707 (przy utrzymaniu udziału 4% w ogólnej liczbie nowotworów złośliwych), w tym:

- 510 przypadki u mężczyzn (5% nowotworów w tej grupie),
- 197 przypadków u kobiet (2% nowotworów w tej grupie).

Stosunek liczby zachorowań mężczyzn do kobiet wyniesie 2,6:1, co odzwierciedla większy wzrost liczby nowych przypadków u kobiet w porównaniu z mężczyznami.

3. Trend długoterminowy (2010–2026)

Analiza trendu z lat 2010–2026 wskazuje, że:

- W 2010 roku stosunek zachorowań mężczyzn do kobiet wynosił aż 3,71:1, co oznacza, że w ciągu ostatnich lat liczba nowych przypadków u kobiet rosła szybciej niż u mężczyzn.
- Wpływ pandemii COVID-19 spowodował spadek liczby diagnozowanych przypadków, szczególnie w grupie mężczyzn. Prognozy na 2024 rok pokazują, że liczba zachorowań przekroczy poziom sprzed pandemii.

4. Stabilność udziału w ogólnej liczbie nowotworów

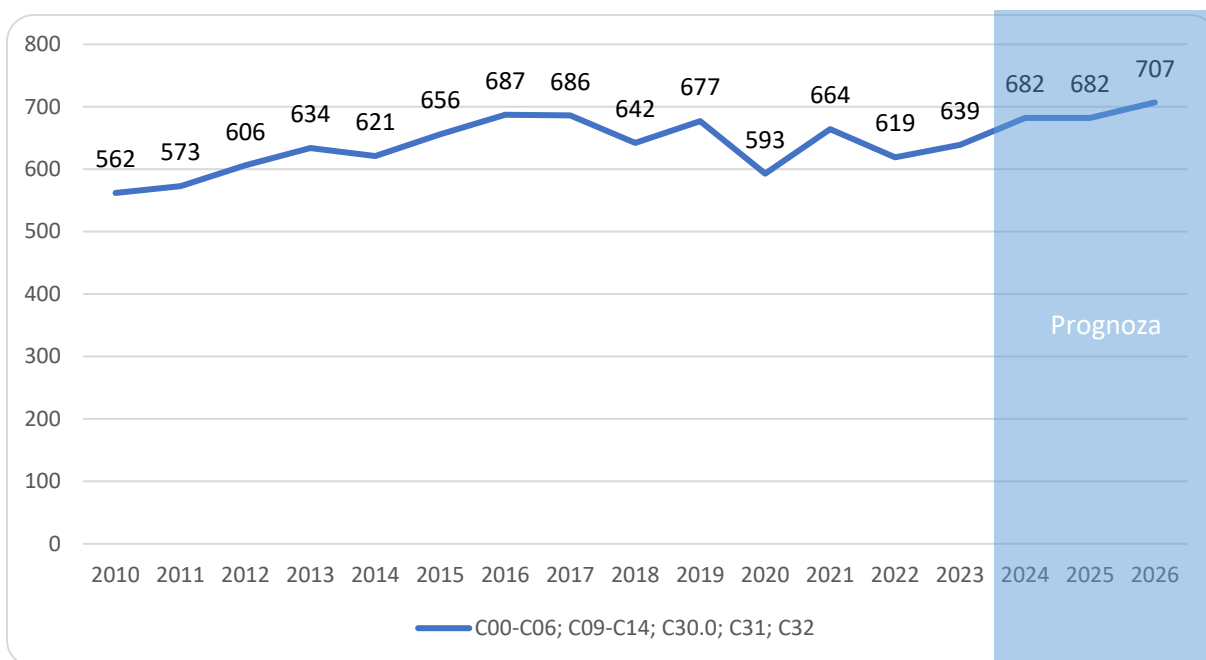
Pomimo zmieniającej się liczby nowych przypadków, udział nowotworów głowy i szyi w ogólnej liczbie nowotworów złośliwych pozostaje stały i wynosi 4%, z rozbiem na płeć to:

- 5% w grupie mężczyzn,
- 2% w grupie kobiet.

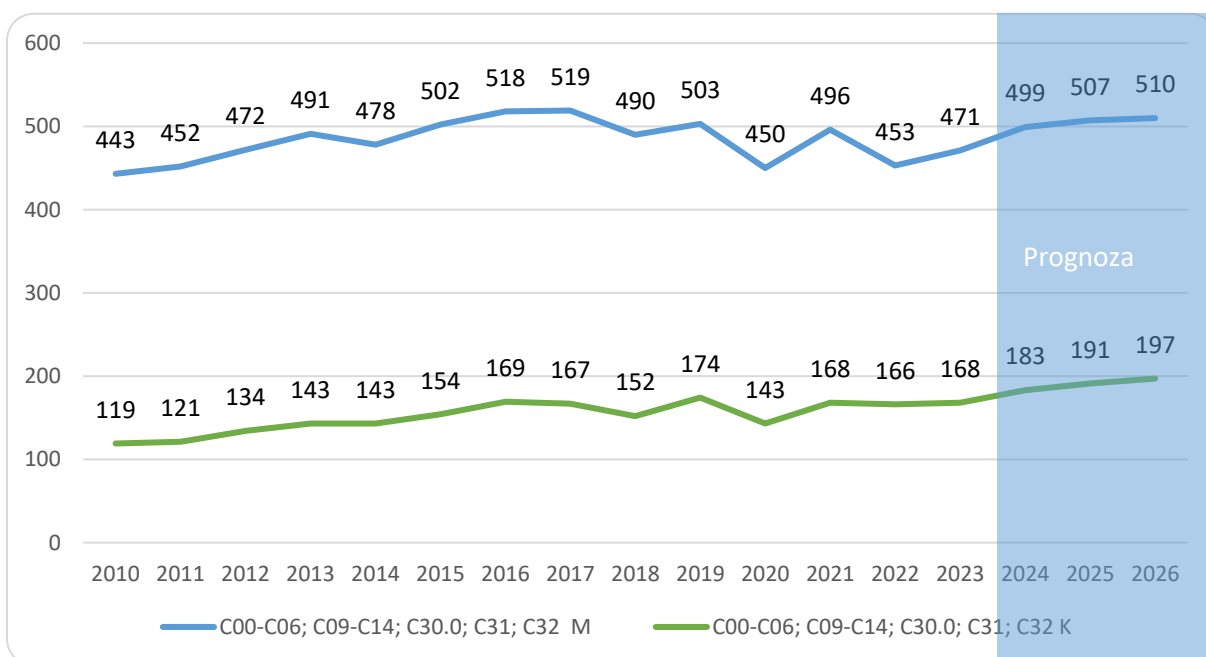
5. Podsumowanie

Nowotwory głowy i szyi w Wielkopolsce nadal częściej dotyczą mężczyzn, jednak rosnąca liczba przypadków u kobiet zasługuje na szczególną uwagę. Pandemia COVID-19 wpłynęła na spadek liczby diagnoz, a liczba nowych zachorowań w 2024 roku osiągnęła wartości notowane przed pandemią. Mimo to, udział tych nowotworów w ogólnej liczbie nowotworów złośliwych pozostaje stabilny.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 3 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe głowy i szyi w Wielkopolsce

Rysunek 4 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe głowy i szyi w Wielkopolsce w podziale na płeć

Nowotwory złośliwe układu pokarmowego (ICD-10: C15-C26)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce odnotowano 3 328 przypadków nowotworów układu pokarmowego, co stanowiło 18% wszystkich nowotworów złośliwych w regionie. W podziale na płeć zdiagnozowano:

- 1 828 przypadków u mężczyzn (20% nowotworów w grupie mężczyzn),
- 1 500 przypadki u kobiet (16% nowotworów w grupie kobiet).

Stosunek liczby zachorowań między mężczyznami a kobietami wynosi 1,22:1 i utrzymuje się na stałym poziomie od lat.

2. Prognozy na 2026 rok

Według prognoz, w 2026 roku liczba nowych przypadków wzrośnie do 3 559, co nadal będzie stanowić 18% ogółu nowotworów złośliwych w Wielkopolsce. W podziale na płeć przewiduje się rozpoznanie:

- 2 014 przypadków u mężczyzn (20% nowotworów w tej grupie),
- 1 545 przypadków u kobiet (16% nowotworów w tej grupie).

3. Trend długoterminowy (2010–2026)

Analiza trendów z lat 2010–2026 wskazuje na spadek udziału nowotworów układu pokarmowego w ogólnej liczbie nowotworów złośliwych w Wielkopolsce:

- W 2010 roku nowotwory układu pokarmowego stanowiły 21% wszystkich nowotworów, podczas gdy w 2023 roku udział ten spadł do 18% i utrzyma się na tym poziomie według prognoz w 2026 roku.
- W 2023 roku liczba przypadków osiągnęła poziom zbliżony do notowanego przed pandemią COVID-19.

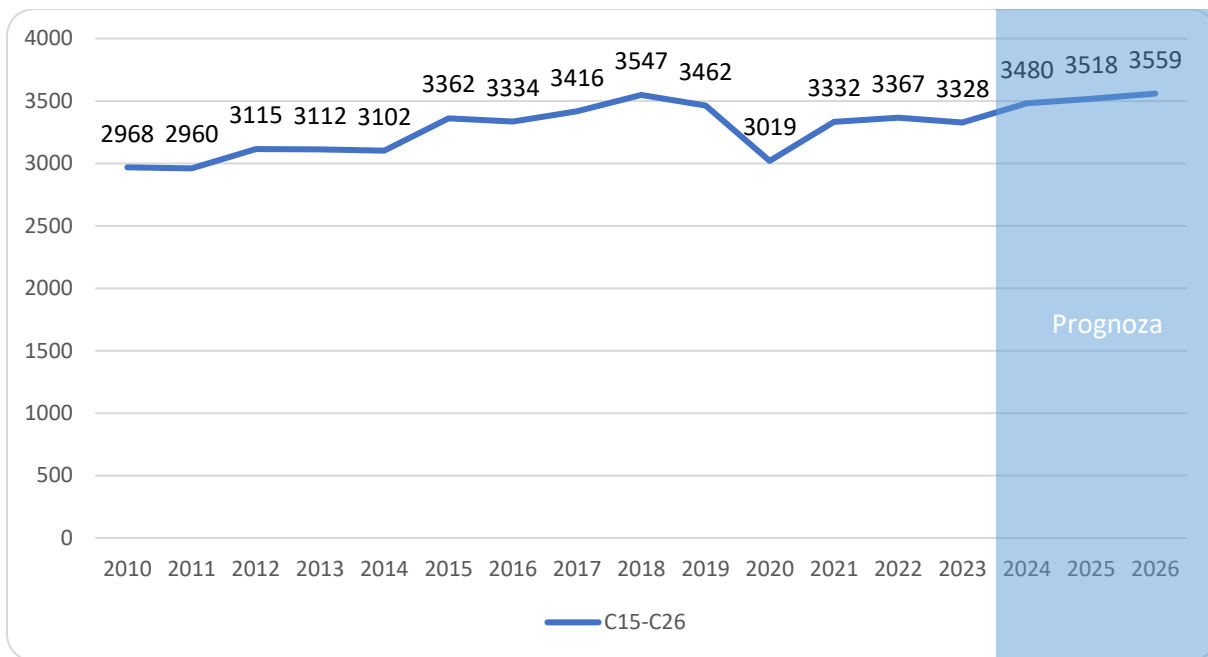
4. Stabilna struktura zachorowań według płci

Stosunek liczby zachorowań między mężczyznami a kobietami wynosi 1,3:1 i pozostaje stabilny przez cały analizowany okres. Nowotwory układu pokarmowego stanowią większy odsetek wśród nowotworów zdiagnozowanych u mężczyzn (ok. 22%) niż u kobiet (ok. 17%).

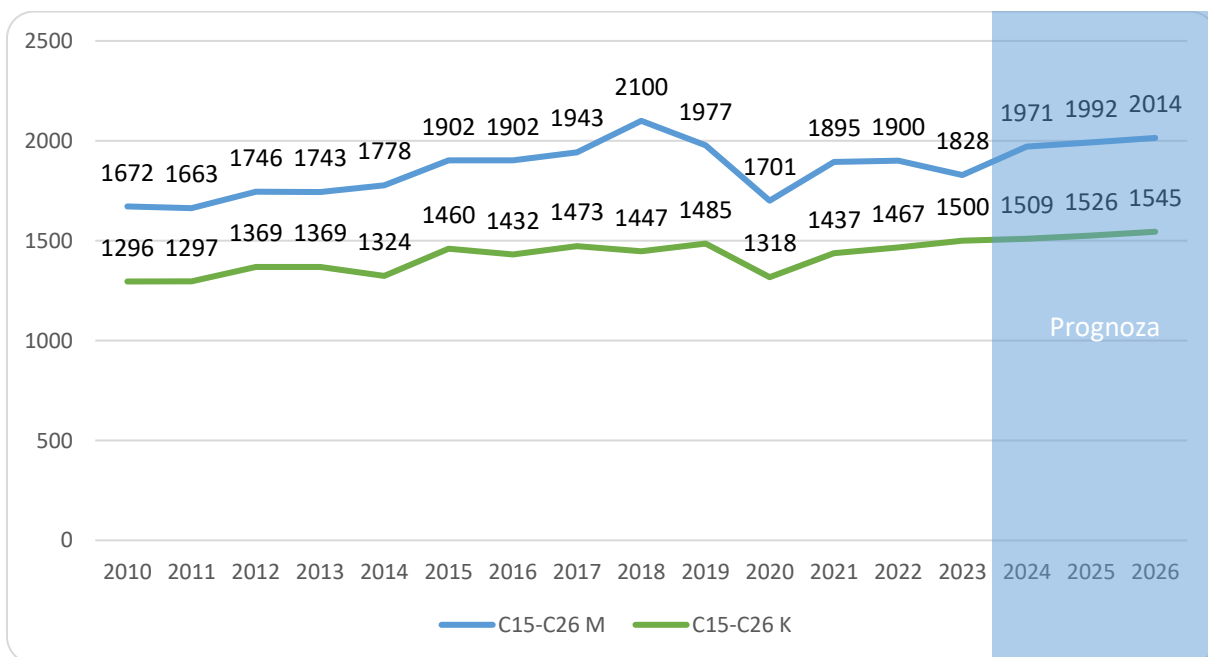
5. Podsumowanie

Nowotwory układu pokarmowego są jedną z najczęściej diagnozowanych grup nowotworów w Wielkopolsce, odpowiadając za 19% wszystkich przypadków nowotworów złośliwych. Wzrost liczby zachorowań w 2023 roku oznacza powrót do poziomu zbliżonego do notowanego przed pandemią, choć ich udział w ogólnej liczbie rozpoznań zmniejszył się w ostatnich latach. Stabilny stosunek zachorowań między mężczyznami a kobietami oraz wyższy udział tej grupy chorób wśród mężczyzn wskazują na konieczność dalszych działań profilaktycznych i diagnostycznych, szczególnie w tej grupie.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 5 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe przewodu pokarmowego w Wielkopolsce

Rysunek 6 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe przewodu pokarmowego w Wielkopolsce w podziale na płeć

Nowotwory złośliwe oskrzela i płuca (ICD-10: C33-C34)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce zdiagnozowano 1 836 przypadków nowotworów oskrzela i płuca, co stanowiło 10% wszystkich nowotworów złośliwych w regionie. W podziale na płeć odnotowano:

- 1 090 przypadki u mężczyzn (12% nowotworów w grupie mężczyzn),
- 746 przypadków u kobiet (8% nowotworów w grupie kobiet).

Stosunek liczby zachorowań między mężczyznami a kobietami wyniósł 1,46:1, co wskazuje na przewagę liczby przypadków wśród mężczyzn.

2. Prognozy na 2026 rok

Według prognoz, w 2026 roku liczba nowych przypadków wzrośnie do 1 943, co nadal będzie stanowić 10% ogółu nowotworów złośliwych w Wielkopolsce. W podziale na płeć przewiduje się:

- 1 118 przypadki u mężczyzn (11% nowotworów w tej grupie),
- 825 przypadków u kobiet (9% nowotworów w tej grupie).

3. Trend długoterminowy (2010–2026)

Analiza trendów w latach 2010–2026 wskazuje na zmiany w strukturze zachorowań:

- W 2010 roku stosunek liczby zachorowań między mężczyznami a kobietami wynosił 2,3:1, natomiast w 2023 roku zmniejszył się do 1,5:1, co wynika ze spadku liczby przypadków u mężczyzn i wzrostu u kobiet.
- Liczba nowych zachorowań w 2023 roku nie osiągnęła poziomu notowanego przed pandemią COVID-19 w grupie mężczyzn, co jest wynikiem długofalowego spadkowego trendu i wpływu pandemii na tę grupę społeczną. U kobiet od 2024 roku prognozowany jest powrót do liczby zachorowań sprzed pandemii.

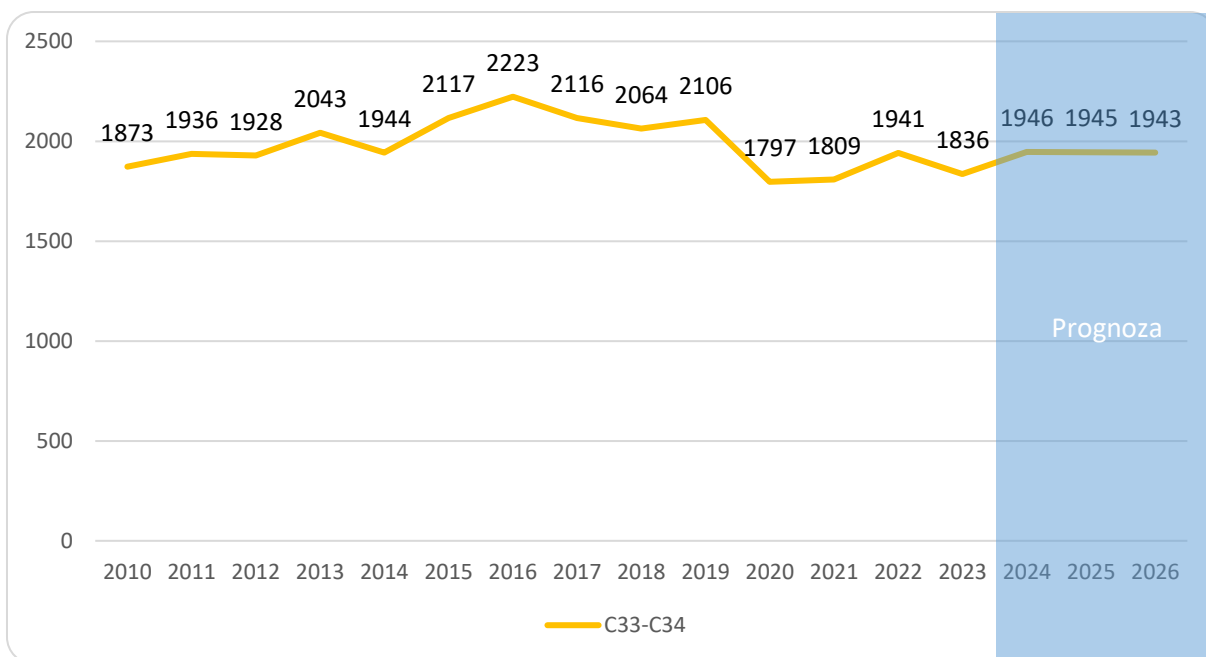
4. Stabilność udziału w ogólnej liczbie nowotworów

Pomimo zmieniającej się liczby zachorowań, udział nowotworów oskrzela i płuca w ogólnej liczbie nowotworów pozostaje stabilny i wynosi ok. 10%. Niemniej, nowotwory te stanowią większy odsetek wśród nowotworów zdiagnozowanych u mężczyzn niż u kobiet.

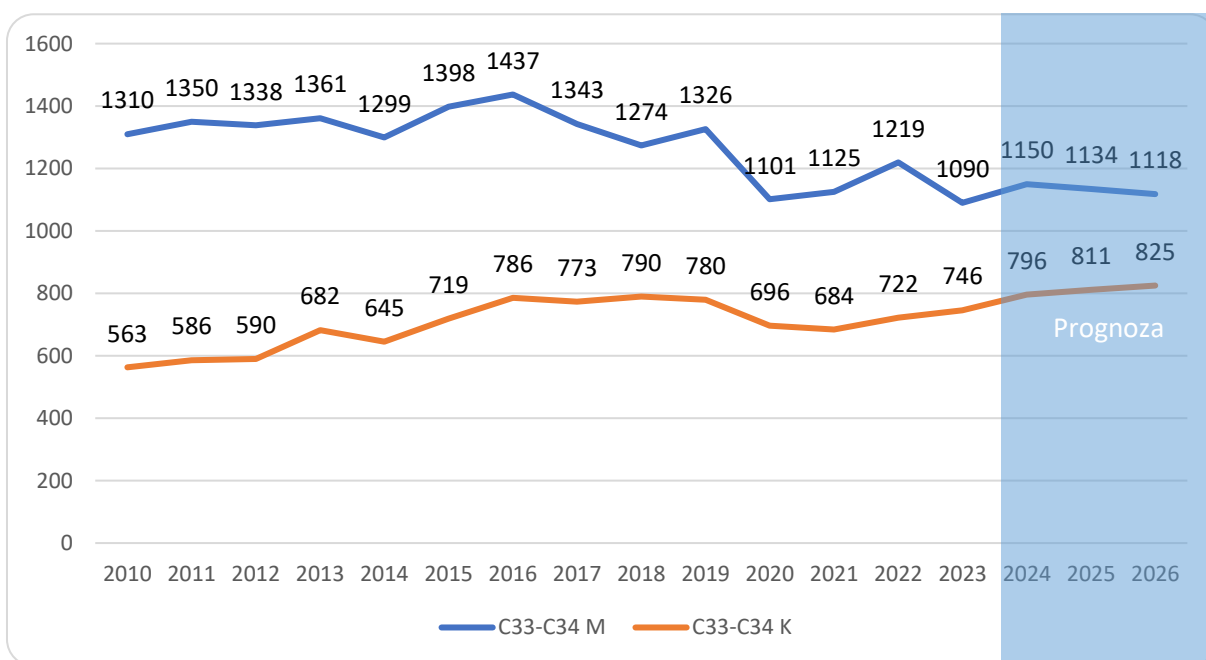
5. Podsumowanie

Nowotwory oskrzela i płuca pozostają jedną z najczęstszych grup nowotworów złośliwych w Wielkopolsce, odpowiadając za 10% wszystkich przypadków nowotworów złośliwych. Wzrost liczby zachorowań u kobiet przy jednoczesnym spadku u mężczyzn zmniejszył różnicę między płciami, a przewidywana liczba przypadków w 2026 roku wskazuje na stabilizację trendu. Nadal jednak widoczny jest wpływ pandemii COVID-19 oraz długofalowych zmian epidemiologicznych na liczbę diagnoz, szczególnie w grupie mężczyzn.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 7 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe płuca w Wielkopolsce

Rysunek 8 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe płuca w Wielkopolsce w podziale na płeć

Nowotwory złośliwe piersi (ICD-10: C50 i D05)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce zdiagnozowano 2 499 przypadków nowotworów złośliwych piersi u kobiet, co stanowiło 27% wszystkich nowotworów złośliwych diagnozowanych w tej grupie. Wśród nich:

- 2 276 przypadków stanowiły nowotwory inwazyjne,
- 223 tj. 10% przypadków stanowiły nowotwory in situ.

U mężczyzn nowotwór ten jest bardzo rzadki, w 2023 zdiagnozowano 36 przypadków, co stanowiło 0,4% wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn.

U obu płci zdiagnozowano łącznie 2 535 przypadków nowotworów złośliwych piersi co stanowiło 14% ogółu zachorowań.

2. Prognozy na 2026 rok

Według prognoz, w 2026 roku liczba nowych przypadków u kobiet wzrośnie do 2 650, co nadal będzie stanowić 27% ogółu zachorowań na nowotwory złośliwe w Wielkopolsce u kobiet. U mężczyzn prognozuje się 26 przypadków, co odbiega od średniej z lat 2010-2023.

3. Trend długoterminowy (2010–2026)

Analiza trendów w latach 2010–2026 wskazuje na wzrost udziału nowotworów piersi w ogólnej liczbie nowotworów diagnozowanych u kobiet:

- W 2010 roku udział raka piersi wynosił 25%, natomiast w 2023 roku wzrósł do 27%, co utrzyma się również w 2026 roku.
- Przewiduje się, że liczba nowych zachorowań w 2026 roku osiągnie poziom wyraźnie wyższy niż przed pandemią COVID-19, przekraczając 2 650 przypadków rocznie.

4. Wpływ braku zaproszeń na badania przesiewowe

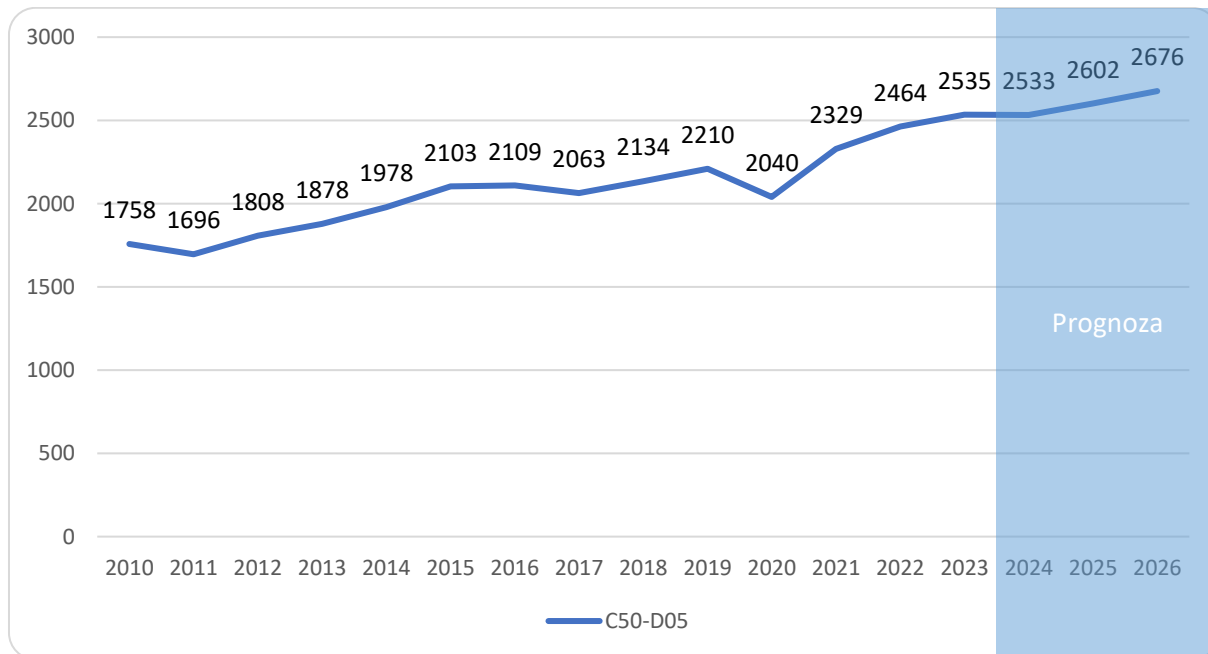
Od 2016 roku, kiedy zaprzestano wysyłki zaproszeń na mammografię przesiewową, odnotowano stały spadek o 1 punkt procentowy udziału nowotworów in situ w ogólnej liczbie przypadków raka piersi w stosunku do okresu sprzed 2015 roku. Wyjątkiem jest rok 2023, co będzie wymagało monitorowania w kolejnych latach.

5. Podsumowanie

Nowotwory piersi pozostają najczęściej diagnozowanym nowotworem u kobiet w Wielkopolsce, odpowiadając za 27% ogółu zachorowań na nowotwory złośliwe w tej grupie. Prognozy na 2026 rok wskazują na dalszy wzrost liczby nowych przypadków, co podkreśla konieczność intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki i diagnostyki, szczególnie poprzez powrót do wysyłki zaproszeń na badania przesiewowe. Wzrost liczby przypadków inwazyjnych nowotworów przy jednoczesnym spadku udziału nowotworów in situ może być efektem ograniczonego dostępu do programów wczesnego wykrywania, co wymaga szczególnej uwagi ze strony systemu opieki zdrowotnej.

Sytuacja u mężczyzn zarówno w latach 2010-2022 jak i w prognozowanym okresie pozostaje stabilna, oscylując wokół średnio 14 rozpoznań rocznie. Notowana w roku 2023 liczba przypadków (36) wymaga analizy w kolejnych latach.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 9 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe piersi w Wielkopolsce u obu płci

Nowotwory złośliwe żeńskich narządów płciowych (ICD-10: C51-C58 i D06)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce odnotowano **1 293 przypadków nowotworów złośliwych żeńskich narządów płciowych**, co stanowiło **14% ogółu nowotworów złośliwych u kobiet**. Wśród nich **107 przypadków raka szyjki macicy in situ**, które stanowiły **8% zachorowań w tej grupie**.

2. Prognozy na 2026 rok

W 2026 roku prognozowana liczba zachorowań wyniesie **1 306 przypadków**, co nadal będzie stanowić **14% wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet**. W tej liczbie przewiduje się **100 przypadków raka szyjki macicy in situ**, co odpowiadać będzie za **8% zachorowań w tej grupie**.

3. Trend długoterminowy (2010–2026)

Analiza trendów wskazuje na spadek udziału nowotworów żeńskich narządów płciowych w ogólnej liczbie nowotworów diagnozowanych u kobiet:

- W 2010 roku stanowiły one **16% wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet**, natomiast w 2022 roku ich udział spadł do **14%**, co utrzyma się w 2026 roku.
- Spadek ten wynika z niższej dynamiki wzrostu liczby nowych przypadków w tej grupie w porównaniu do innych nowotworów diagnozowanych u kobiet.

4. Wpływ pandemii COVID-19

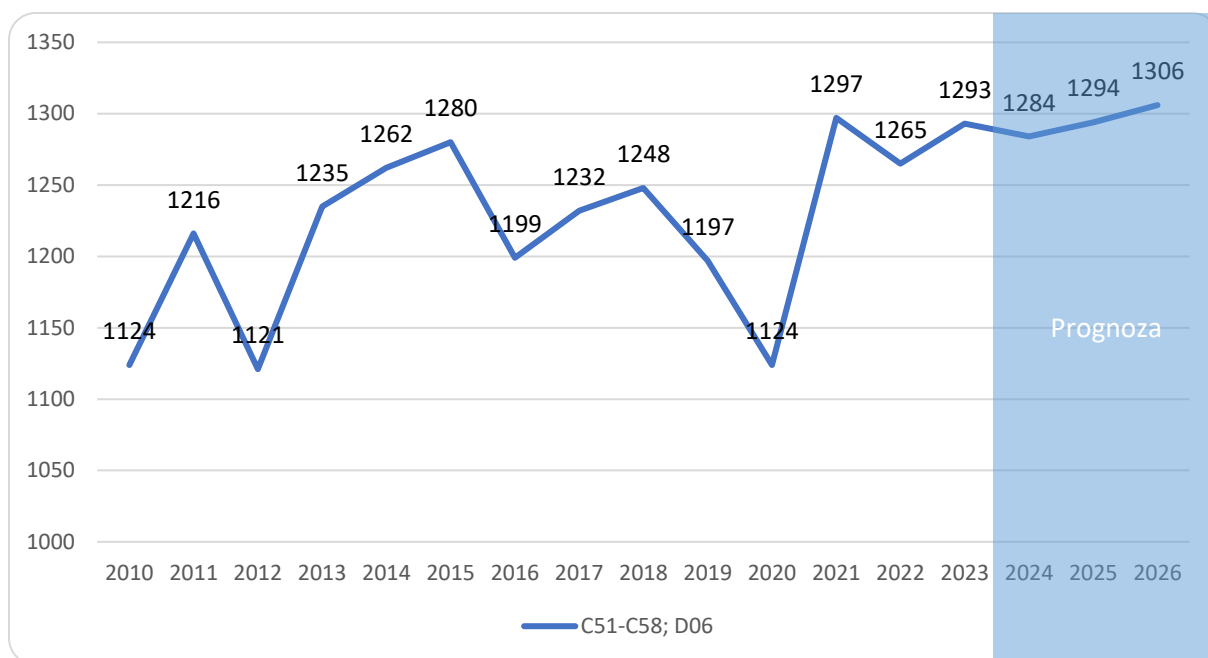
Pandemia COVID-19 wpłynęła na czasowe zmniejszenie liczby rozpoznawanych przypadków nowotworów żeńskich narządów płciowych. Jednak spadek ten był widoczny wyłącznie w **2020 roku**, zarówno dla całej grupy nowotworów złośliwych żeńskich narządów płciowych, jak i dla głównych lokalizacji, takich jak szyjka macicy, jajnik i trzon macicy. Prognozy na 2024 rok wskazują, że liczba zachorowań znacznie przekroczy poziom **notowany przed pandemią**.

5. Podsumowanie

Nowotwory złośliwe żeńskich narządów płciowych pozostają istotnym problemem zdrowotnym w Wielkopolsce, odpowiadając za **14% wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet**. Pomimo stabilnej liczby nowych przypadków w ostatnich latach, ich udział w ogólnej liczbie nowotworów zmniejsza się, co wskazuje na wolniejszy wzrost zachorowań w tej grupie w porównaniu do innych nowotworów.

Spadek liczby przypadków w 2020 roku, związany z pandemią COVID-19, był zjawiskiem tymczasowym, a w 2026 roku liczba nowych zachorowań powróci do poziomu sprzed pandemii. Stały udział przypadków raka szyjki macicy in situ w tej grupie (8%) podkreśla znaczenie kontynuacji i intensyfikacji działań profilaktycznych, takich jak badania przesiewowe i szczepienia przeciwko HPV.

Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Rysunek 10 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe żeńskich narządów płciowych w Wielkopolsce

Nowotwory złośliwe męskich narządów płciowych (ICD-10: C60-C63)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce zdiagnozowano **2 256 przypadków nowotworów złośliwych męskich narządów płciowych**, co stanowiło **24% wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn**. W tej grupie **nowotwory złośliwe gruczołu krokowego dominowały**, odpowiadając za:

- **91% przypadków nowotworów męskich narządów płciowych,**
- **23% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn.**

2. Prognozy na 2026 rok

Prognozy wskazują, że w 2026 roku liczba nowych zachorowań wzrośnie do **2 693 przypadków**, co będzie stanowiło **27% ogółu nowotworów złośliwych u mężczyzn**. Przewiduje się, że:

- Rak gruczołu krokowego zostanie zdiagnozowany u **2 486 pacjentów**.
- Udział nowotworów prostaty w tej grupie wzrośnie do **92%**, przy jednoczesnym zachowaniu udziału **25% w ogóle nowotworów złośliwych u mężczyzn**.

3. Trend długoterminowy (2010–2026)

Analiza długoterminowych trendów wskazuje na znaczący wzrost liczby zachorowań na nowotwory męskich narządów płciowych:

- W 2010 roku ich udział w ogólnej liczbie nowotworów u mężczyzn wynosił **15%**, podczas gdy w 2023 roku wzrósł do **25%** i wzrośnie do 27% w 2026 roku.
- Wzrost ten jest wynikiem **rosnącej liczby przypadków raka gruczołu krokowego** przy stabilnym poziomie liczby zachorowań na inne nowotwory w tej grupie.

4. Wpływ pandemii COVID-19

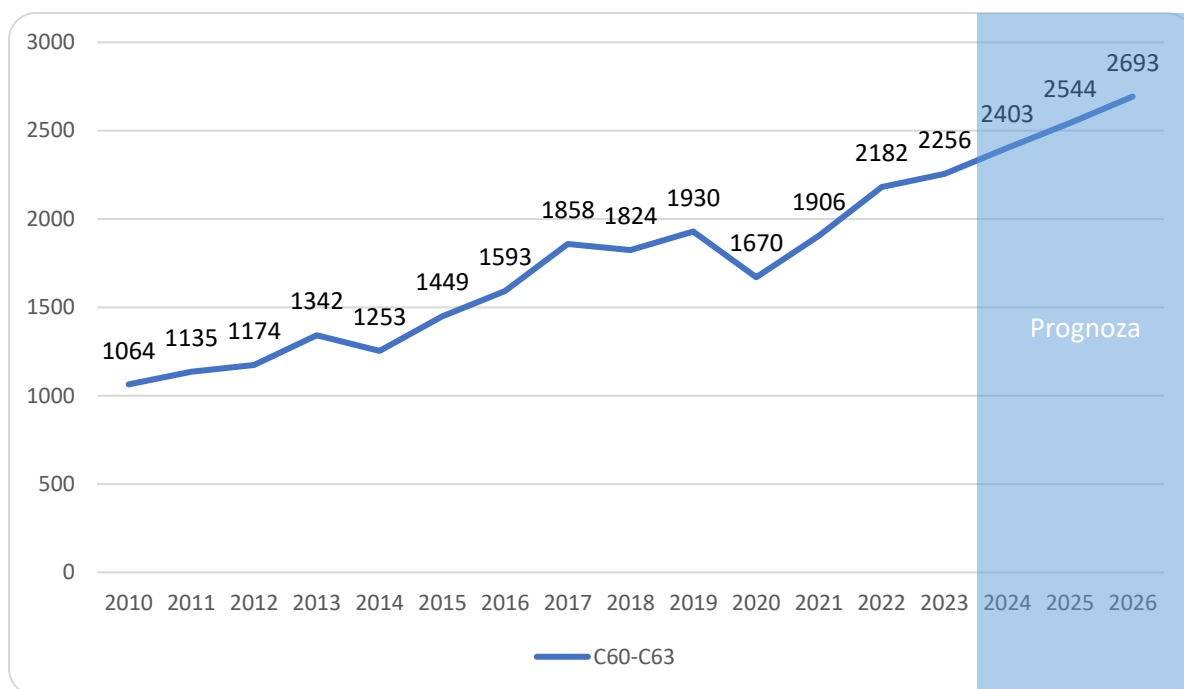
Pandemia COVID-19 wpłynęła na czasowy spadek liczby diagnozowanych nowotworów męskich narządów płciowych, szczególnie w **2020 roku**. Spadek ten dotyczył głównie raka gruczołu krokowego, natomiast dla **nowotworów złośliwych jądra nie odnotowano istotnych zmian w liczbie rozpoznań**. Prognozy wskazują, że w 2024 roku liczba nowych przypadków znacznie przekroczy poziom **przed pandemią**.

5. Podsumowanie

Nowotwory złośliwe męskich narządów płciowych, a zwłaszcza rak gruczołu krokowego, pozostają kluczowym problemem zdrowotnym w Wielkopolsce, odpowiadając za **25% wszystkich nowotworów u mężczyzn**. Dynamiczny wzrost liczby przypadków raka prostaty wskazuje na potrzebę dalszego rozwoju zasobów do diagnostyki i leczenia tej choroby.

Pomimo przejściowego spadku liczby diagnoz w 2020 roku związanego z pandemią, w 2023 roku liczba nowych zachorowań osiągnęła wartości wyższe od notowanych przed pandemią, z historycznym przekroczeniem prognozy **2 000 nowych przypadków raka prostaty rocznie**.

Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Rysunek 11 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe męskich narządów płciowych w Wielkopolsce

Nowotwory złośliwe układu moczowego (ICD-10: C64-C68, D09)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce odnotowano **1 671 przypadków nowotworów złośliwych układu moczowego**, co stanowiło **9% wszystkich nowotworów złośliwych** w regionie. Analiza struktury zachorowań wykazała, że:

- **1160 przypadków** rozpoznano u mężczyzn (**13% ogółu nowotworów u mężczyzn**),
- **511 przypadków** dotyczyło kobiet (**6% ogółu nowotworów u kobiet**).

2. Prognozy na 2026 rok

Prognozy na 2026 rok przewidują, że liczba nowych zachorowań wzrośnie do **1 739 przypadków**, w tym:

- **1 210 przypadków u mężczyzn**, co utrzyma udział nowotworów układu moczowego na poziomie **12% wśród nowotworów mężczyzn**,
- **529 przypadków u kobiet**, co stanowić będzie **5% wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet**.

3. Dominacja raka pęcherza i różnice płciowe

Nowotwory układu moczowego są częstsze u mężczyzn niż u kobiet. W 2023 roku stosunek zachorowań mężczyzn do kobiet wynosił **2,3:1**, a dominującą diagnozą w tej grupie był rak pęcherza moczowego, zwłaszcza u mężczyzn. Trend ten utrzymuje się w stabilnej formie w analizowanym okresie.

4. Zmiany w strukturze zachorowań

W analizowanym okresie 2010–2023 udział nowotworów złośliwych *in situ* pęcherza moczowego w tej grupie wzrósł z **9% do 26%**, co świadczy o rosnącej wykrywalności wczesnych zmian nowotworowych.

5. Trendy długoterminowe (2010–2026)

Od 2010 roku udział nowotworów złośliwych układu moczowego w ogóle zachorowań w Wielkopolsce utrzymuje się na stabilnym poziomie ok. **8/9%**. W rozbiciu na płeć stanowi to odpowiednio:

- **12% zachorowań u mężczyzn**,
- **5% zachorowań u kobiet**.

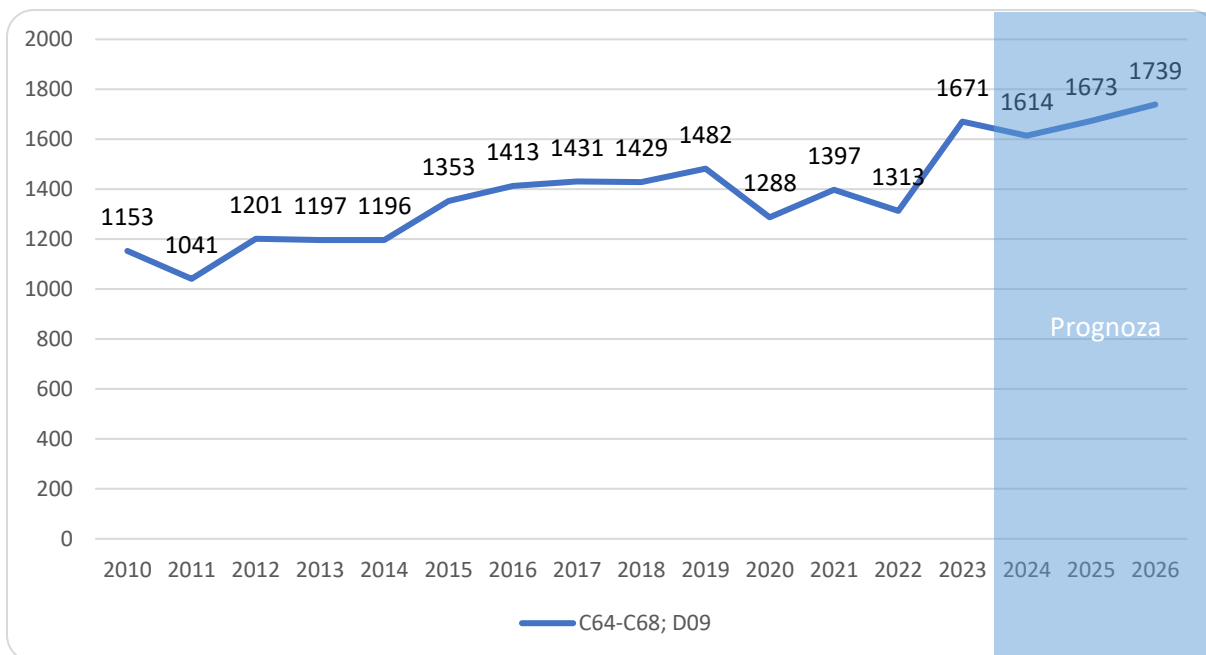
Analiza trendów wskazuje, że od **2023 roku liczba zachorowań u mężczyzn jak i u kobiet, powróciła do poziomu sprzed pandemii COVID-19**.

6. Podsumowanie

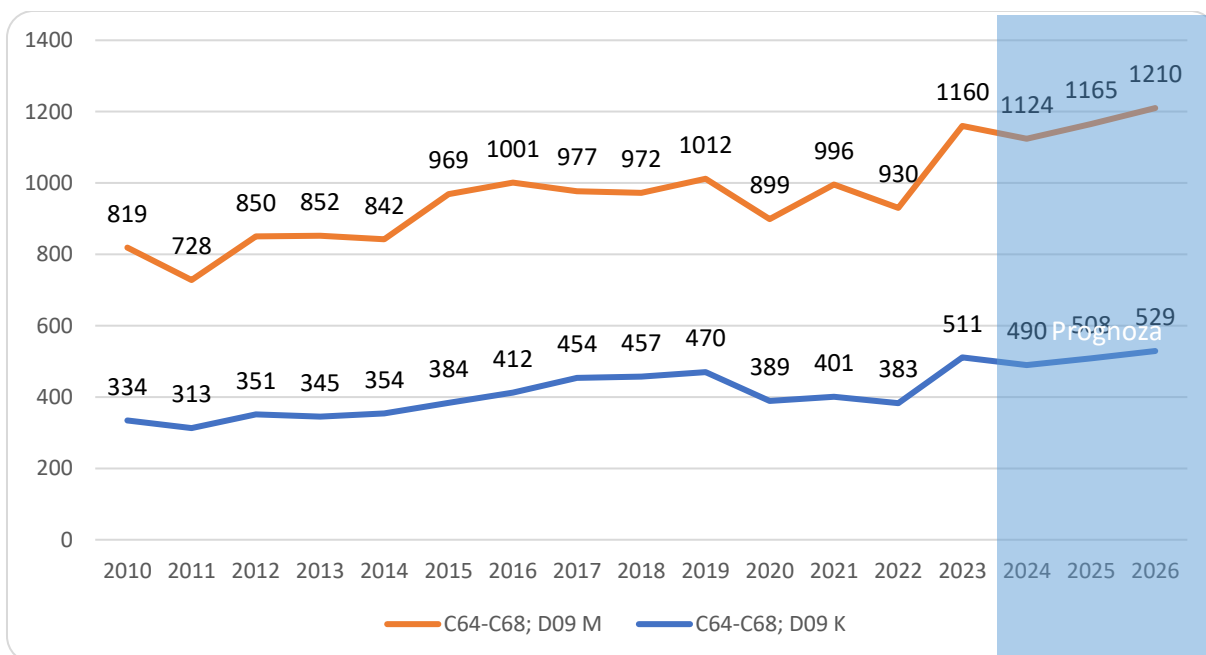
Nowotwory złośliwe układu moczowego, a zwłaszcza rak pęcherza moczowego, pozostają istotnym problemem zdrowotnym w Wielkopolsce, szczególnie wśród mężczyzn, gdzie stanowią **12% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe**. Wzrost udziału nowotworów *in situ* w strukturze zachorowań świadczy o poprawie wykrywalności we wczesnych stadiach.

Jednocześnie w 2023 roku u obu płci liczba zachorowań przewyższyła notowaną przed pandemią.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 12 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe układu moczowego w Wielkopolsce

Rysunek 13 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe układu moczowego w Wielkopolsce w podziale na płeć

Nowotwory złośliwe tarczycy (ICD-10: C73)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce odnotowano **442 przypadków raka tarczycy**, co stanowiło **2% wszystkich nowotworów złośliwych** w regionie. Analiza w podziale na płeć wykazała, że:

- **107 przypadków** zdiagnozowano u mężczyzn (**1% wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn**),
- **335 przypadków** rozpoznano u kobiet (**4% wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet**).

2. Prognozy na 2026 rok

Prognozy wskazują, że w 2026 roku liczba nowych zachorowań na raka tarczycy wzrośnie do **515 przypadków**, w tym:

- **105 przypadków u mężczyzn (1% ogółu nowotworów u mężczyzn)**,
- **410 przypadków u kobiet (4% ogółu nowotworów u kobiet)**.

3. Wyraźne różnice między płciami

Rak tarczycy występuje znacznie częściej u kobiet niż u mężczyzn. W 2023 roku stosunek liczby zachorowań u mężczyzn do kobiet wyniósł **0,3:1**, co potwierdza utrzymującą się stabilną różnicę pomiędzy płciami w ryzyku zachorowania w analizowanym okresie.

4. Stabilność udziału w ogólnej liczbie zachorowań

Od 2010 roku udział nowotworów złośliwych tarczycy w ogólnej liczbie zachorowań w Wielkopolsce utrzymuje się na poziomie **2%**. W podziale na płeć stanowi to:

- **1% wśród wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn**,
- **4% wśród wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet**.

Dynamika wzrostu liczby zachorowań na raka tarczycy jest zgodna z ogólnym trendem obserwowanym dla nowotworów złośliwych w regionie.

5. Trendy długoterminowe (2010–2026)

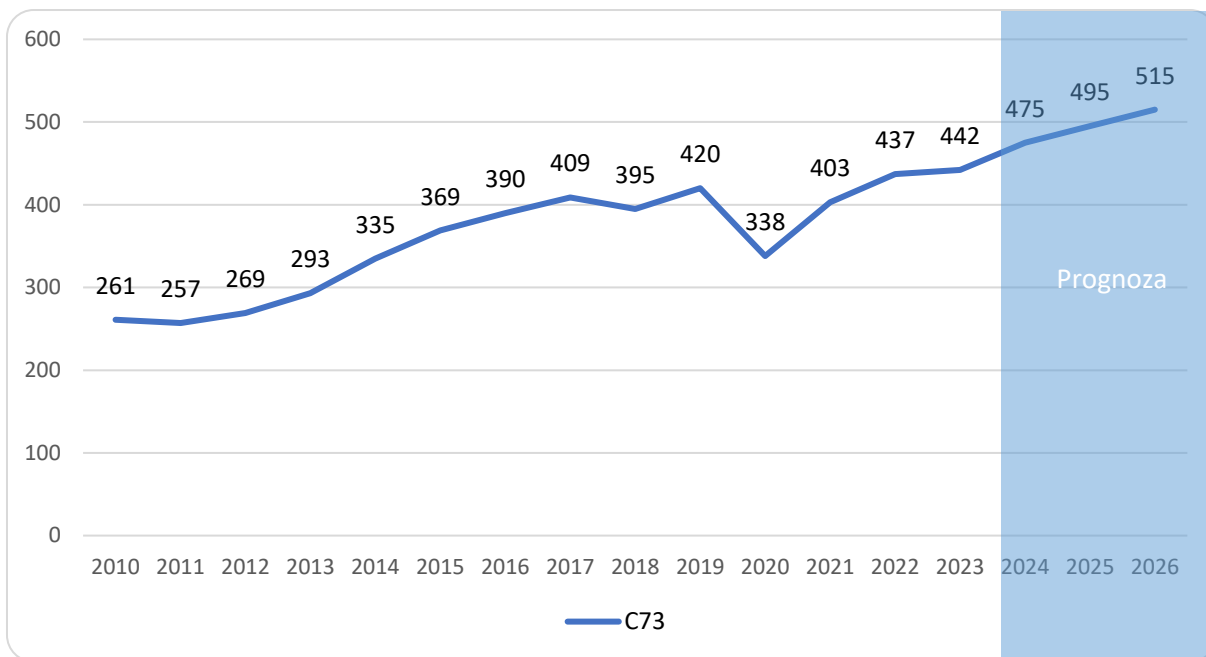
Analiza trendów wskazuje, że liczba nowych przypadków raka tarczycy u obu płci wróciła do poziomu sprzed pandemii już w **2022 roku**. Prognozy wskazują na dalszy wzrost liczby nowych zachorowań u kobiet w najbliższych latach.

6. Podsumowanie

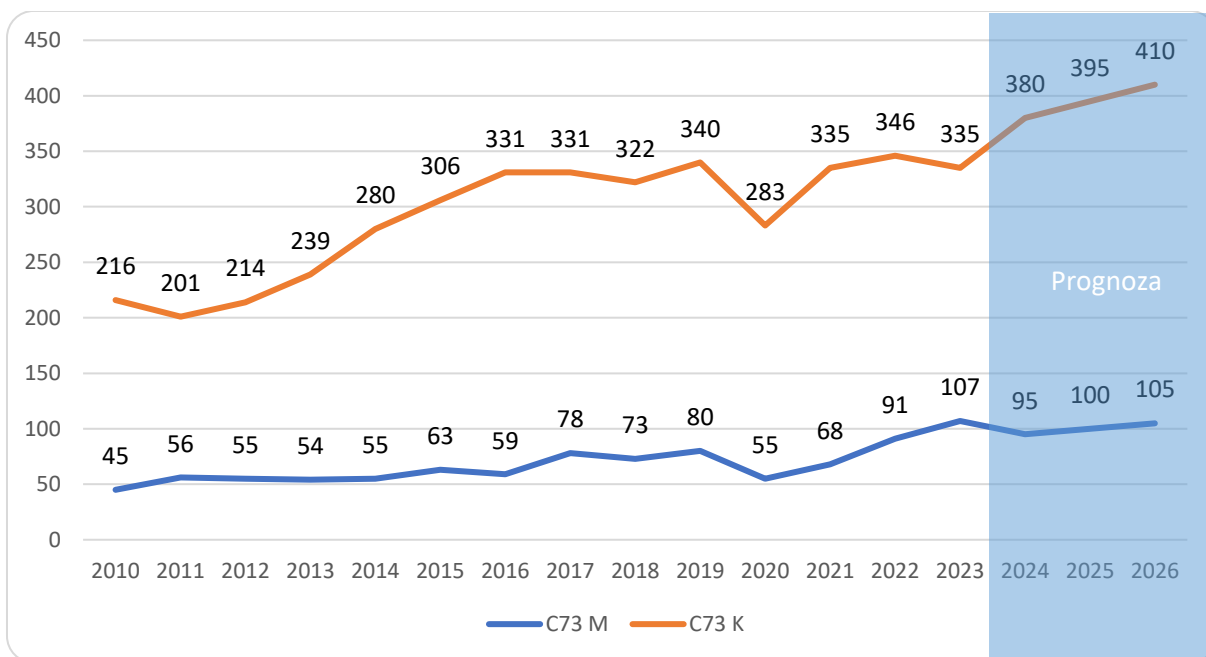
Rak tarczycy jest częstszy u kobiet, gdzie stanowi **4% wszystkich nowotworów złośliwych**. Wzrost liczby zachorowań na nowotwory tarczycy odpowiada ogólnym trendom obserwowanym w Wielkopolsce, co sugeruje, że dynamika zmian jest związana z czynnikami demograficznymi oraz lepszymi możliwościami diagnostycznymi.

Jednocześnie różnice między płciami w częstości zachorowań wymagają dalszych badań oraz dostosowania działań profilaktycznych i edukacyjnych, szczególnie skierowanych do kobiet, które stanowią grupę najwyższego ryzyka.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 14 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe tarczycy w Wielkopolsce

Rysunek 15 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe tarczycy w Wielkopolsce w podziale na płeć

Nowotwory hematologiczne (ICD-10: C81-C96)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce odnotowano **896 przypadków nowotworów hematologicznych**, co stanowiło **5% wszystkich nowotworów złośliwych** w regionie. Struktura poszczególnych typów nowotworów hematologicznych przedstawia się następująco:

- 67 przypadków chłoniaka Hodgkina – 7% przypadków z tej grupy,
- 368 przypadków chłoniaków nie-Hodgkina – 41% przypadków z tej grupy,
- 149 przypadków szpiczaka mnogiego – 17% przypadków z tej grupy,
- 312 przypadków białaczek – 35% przypadków z tej grupy.

2. Analiza według płci

W 2023 roku nowotwory hematologiczne rozpoznano u:

- **474 mężczyzn (5% wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn),**
- **422 kobiet (5% wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet).**

W analizowanym okresie nowotwory hematologiczne były nieznacznie częstsze u mężczyzn niż u kobiet. Stosunek zachorowań u mężczyzn do kobiet wyniósł **1,12:1**, co jest związane ze znacznym spadkiem liczby przypadków chłoniaków nie-Hodgkina u mężczyzn, niższym nawet niż w **2020 roku**.

3. Prognozy na 2026 rok

Prognozy wskazują, że w 2026 roku liczba nowych zachorowań na nowotwory hematologiczne wyniesie **1 022 przypadków**, w tym:

- **524 przypadków u mężczyzn (5% ogółu nowotworów złośliwych u mężczyzn),**
- **498 przypadków u kobiet (5% ogółu nowotworów złośliwych u kobiet).**

4. Stabilny udział w ogólnej liczbie zachorowań

W okresie 2010–2023 udział nowotworów hematologicznych w ogólnej liczbie zachorowań w Wielkopolsce utrzymuje się na stabilnym poziomie **5–6%**, co wskazuje, że dynamika zmian liczby zachorowań odpowiada ogólnym trendom dla nowotworów złośliwych.

5. Trendy długoterminowe (2010–2026)

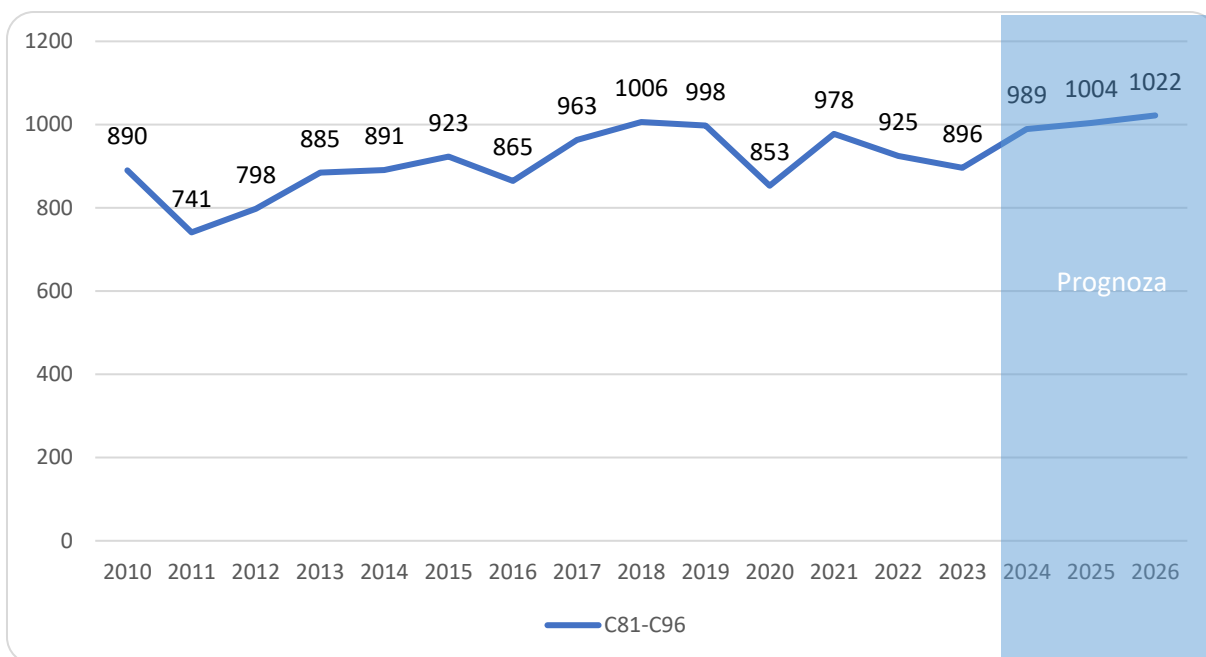
Analiza trendów wskazuje, że liczba nowych przypadków nowotworów hematologicznych u mężczyzn wróci do poziomu sprzed pandemii w **2026 roku**, natomiast u kobiet powrót do tych wartości nastąpi w **2024 roku**.

6. Podsumowanie

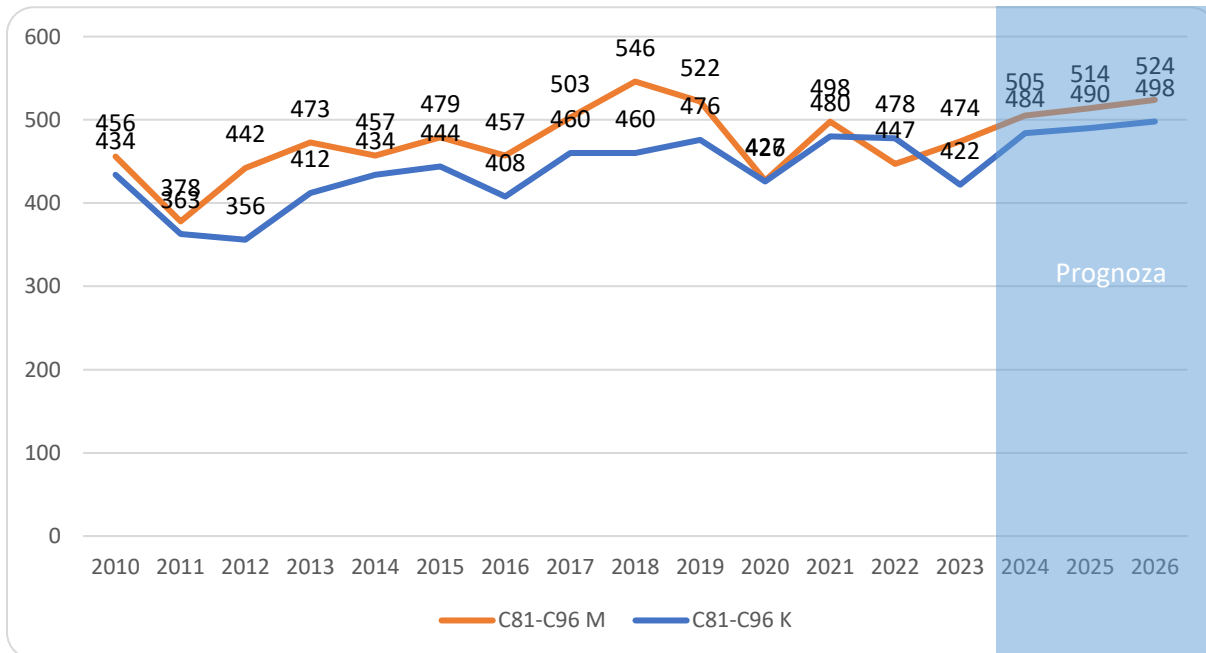
Nowotwory hematologiczne, stanowiące istotną grupę nowotworów złośliwych w Wielkopolsce, wykazują stabilne wskaźniki zachorowalności, z niewielkimi różnicami w podziale na płeć. Szczególną uwagę zwraca spadek liczby przypadków chłoniaków nie-Hodgkina w 2022 roku.

Prognozowany wzrost liczby przypadków w 2026 roku do **1 022 nowych zachorowań** nie odbiega od trendu oczekiwanego na podstawie danych sprzed pandemii w regionie.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 16 Trendy dla zachorowalności na nowotwory hematoonkologiczne w Wielkopolsce

Rysunek 17 Trendy dla zachorowalności na nowotwory hematoonkologiczne w Wielkopolsce w podziale na płeć

Nowotwory in situ tj. przedinwazyjne (ICD-10: D00-D09)

1. Liczba przypadków w 2023 roku

W 2023 roku w Wielkopolsce odnotowano **1 083 przypadków nowotworów przedinwazyjnych (in situ)**, co stanowiło **6% wszystkich nowotworów złośliwych** w regionie. W tej grupie chorób dominowały:

- nowotwory złośliwe in situ pęcherza moczowego,
- nowotwory złośliwe in situ piersi.

2. Analiza według płci

W 2023 roku nowotwory in situ rozpoznano u:

- **500 mężczyzn (5% wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn),**
- **583 kobiet (6% wszystkich nowotworów złośliwych u kobiet).**

Nowotwory przedinwazyjne występują częściej u kobiet niż u mężczyzn. Stosunek zachorowań u mężczyzn do kobiet wyniósł **0,86:1**, co jest wynikiem wyższej liczby przypadków nowotworów in situ piersi oraz pęcherza moczowego u kobiet. U mężczyzn kluczowe znaczenie w tej grupie miały wyłącznie nowotwory in situ pęcherza moczowego.

3. Prognozy na 2026 rok

Prognozy wskazują, że w 2026 roku liczba nowych zachorowań na nowotwory przedinwazyjne wyniesie **1 162 przypadków**, w tym:

- **569 przypadków u mężczyzn (6% ogółu nowotworów złośliwych u mężczyzn),**
- **593 przypadki u kobiet (6% ogółu nowotworów złośliwych u kobiet).**

4. Stabilny udział w ogólnej liczbie zachorowań

W okresie 2010–2022 udział nowotworów in situ w ogólnej liczbie zachorowań w Wielkopolsce utrzymuje się na stabilnym poziomie **3–4%**, a dane za rok 2023 oraz prognoza do roku 2026 wskazuje na wzrost udziału tych rozpoznań do 6%.

5. Trendy długoterminowe (2010–2026)

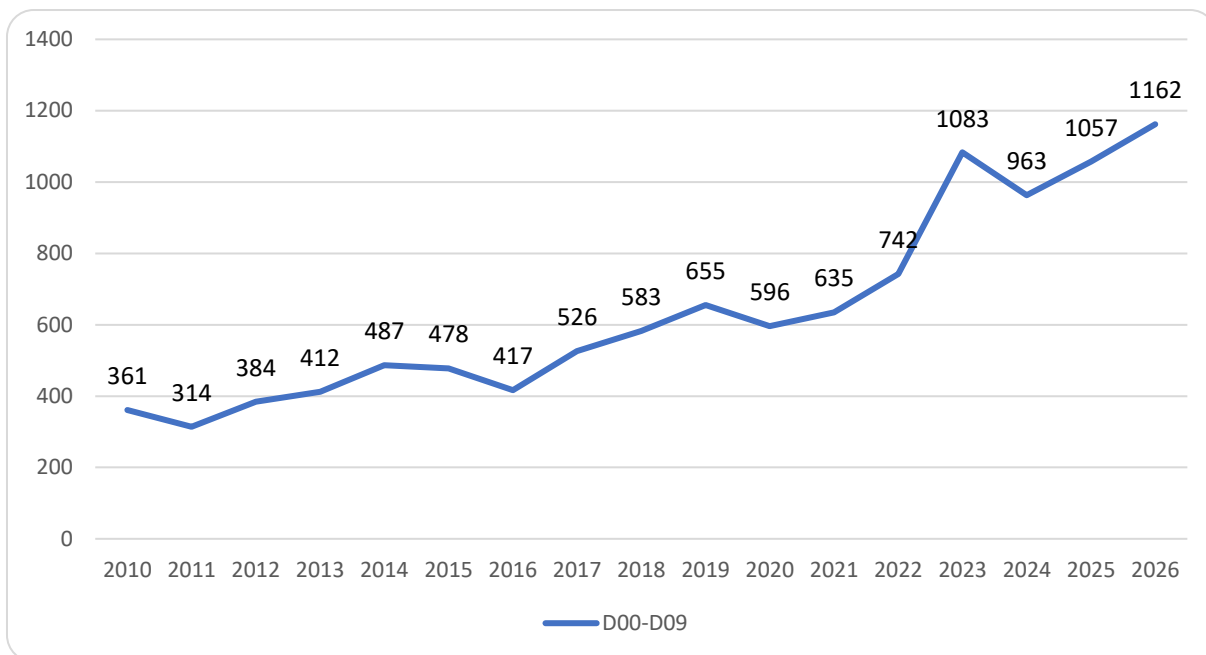
Analiza trendów wskazuje, że liczba nowych przypadków nowotworów in situ u obu płci wróciła do poziomu sprzed pandemii w **2022 roku**. Prognozy na rok 2026 wskazują, że liczba przypadków dla obu płci prawie dwukrotnie przekroczy wartości notowane przed pandemią COVID-19.

6. Podsumowanie

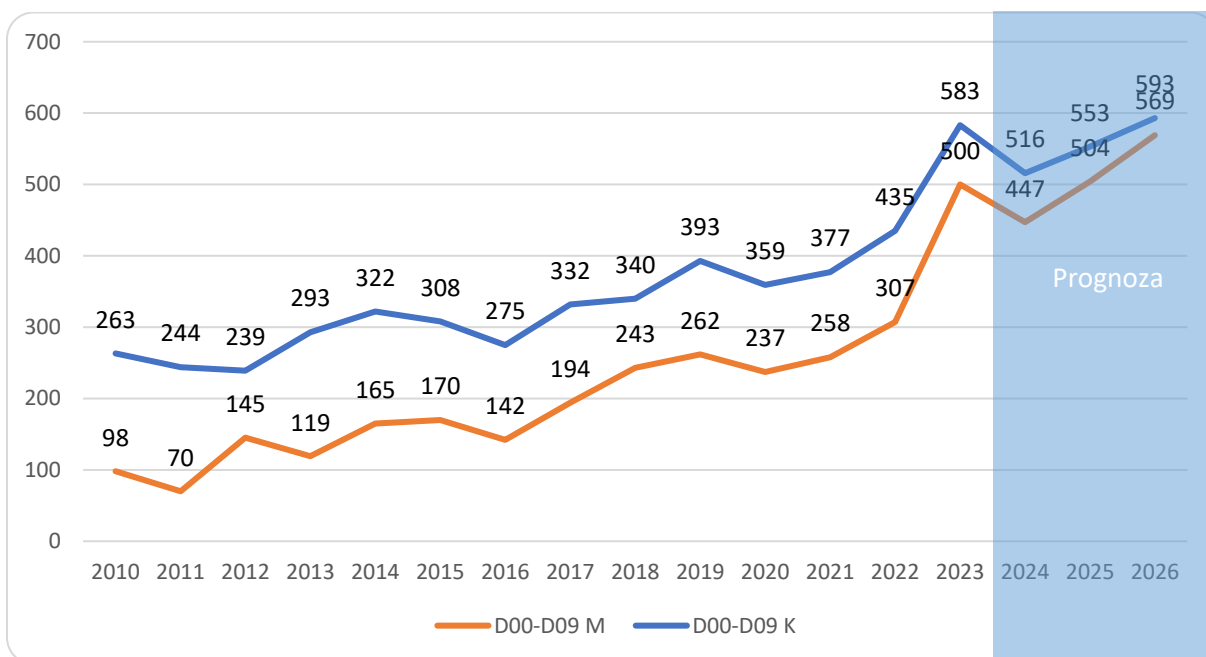
Nowotwory przedinwazyjne, stanowiące ważny miernik skuteczności działań w zakresie profilaktyki wtórnej oraz diagnostyki, wykazują stabilne wskaźniki zachorowalności do roku 2022. Zgodnie z prognozą od roku 2023 dynamika tych zmian przyspiesza. Wyższa liczba przypadków u kobiet związana jest z częstszą diagnostyką nowotworów piersi oraz pęcherza moczowego w tej grupie.

Prognozowany wzrost liczby przypadków w 2026 roku do **1162 nowych zachorowań** wskazuje na efektywność programów diagnostycznych i konieczność dalszego ich rozwoju.

Szczegółowe dane prezentują poniższe wykresy.

Rysunek 18 Trendy dla zachorowalności na nowotwory in situ w Wielkopolsce

Rysunek 19 Trendy dla zachorowalności na nowotwory in situ w Wielkopolsce w podziale na płeć

Źródło danych

Analiza przygotowana przez dr n. med. i n. o zdr. Macieja Trojanowskiego z Wielkopolskiego Biura Rejestracji Nowotworów działającego w Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu.

Dane pochodzą z Krajowego Rejestru Nowotworów.

Prognoza

Do analiz wykorzystano model prognozy oparty o algorytm ETS (ang. Exponential Triple Smoothing).

Jest to metoda wykorzystywana w analizie szeregów czasowych, która jest odpowiednia do krótkoterminowych prognoz gdyż uwzględnia:

- trendy (np. wzrost lub spadek w analizowanym przedziale czasu),
- losowe wahania trendu (np. wpływ pandemii COVID-19).

Spis tabel

Tabela 1 Struktura zachorowań w roku 2023 dla obu płci	9
Tabela 2 Struktura zachorowań w roku 2024 dla obu płci (prognoza)	9
Tabela 3 Struktura zachorowań w roku 2025 dla obu płci (prognoza)	10
Tabela 4 Struktura zachorowań u mężczyzn w roku 2023	10
Tabela 5 Struktura zachorowań u mężczyzn w roku 2024 (prognoza).....	11
Tabela 6 Struktura zachorowań u mężczyzn w roku 2025 (prognoza).....	11
Tabela 7 Struktura zachorowań u kobiet w roku 2023	12
Tabela 8 Struktura zachorowań u kobiet w roku 2024 (prognoza).....	12
Tabela 9 Struktura zachorowań u kobiet w roku 2025 (prognoza).....	12

Spis rysunków

Rysunek 1 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe w Wielkopolsce	6
Rysunek 2 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe w Wielkopolsce w podziale na płeć ...	7
Rysunek 3 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe głowy i szyi w Wielkopolsce	15
Rysunek 4 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe głowy i szyi w Wielkopolsce w podziale na płeć	15
Rysunek 5 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe przewodu pokarmowego w Wielkopolsce	17
Rysunek 6 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe przewodu pokarmowego w Wielkopolsce w podziale na płeć	17
Rysunek 7 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe płuca w Wielkopolsce.....	19
Rysunek 8 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe płuca w Wielkopolsce w podziale na płeć	19
Rysunek 9 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe piersi w Wielkopolsce u obu płci.....	21
Rysunek 10 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe żeńskich narządów płciowych w Wielkopolsce	23
Rysunek 11 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe męskich narządów płciowych w Wielkopolsce	25
Rysunek 12 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe układu moczowego w Wielkopolsce	27
Rysunek 13 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe układu moczowego w Wielkopolsce w podziale na płeć	27
Rysunek 14 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe tarczycy w Wielkopolsce	29
Rysunek 15 Trendy dla zachorowalności na nowotwory złośliwe tarczycy w Wielkopolsce w podziale na płeć	29
Rysunek 16 Trendy dla zachorowalności na nowotwory hematoonkologiczne w Wielkopolsce	31
Rysunek 17 Trendy dla zachorowalności na nowotwory hematoonkologiczne w Wielkopolsce w podziale na płeć.....	31
Rysunek 18 Trendy dla zachorowalności na nowotwory in situ w Wielkopolsce	33
Rysunek 19 Trendy dla zachorowalności na nowotwory in situ w Wielkopolsce w podziale na płeć ..	33

Kontakt do Wielkopolskiego Biura Rejestracji Nowotworów:

Wielkopolskie Biuro Rejestracji Nowotworów
Wielkopolskie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie
ul. Garbary 15
61-866 Poznań
tel. 61-8850-637
rejestr.nowotworow@wco.pl